

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ J.GRISHAM "THE RAİNMAKER"

Олійник Ю., студ. ПР-43

Дана лінгвістична універсалія є особливим видом мовної категорії, яка властива всім мовам без винятку. Щоб прослідкувати розвиток і становлення заперечення на сучасному етапі, можна виділити основні принципи функціонування цього явища. Як кожна мовна категорія, заперечення володіє певними засобами свого вираження і підпорядковується певним правилам вжитку в англійській мові. Пошук матеріалу показав, що велика кількість лінгвістів досліджує дане явище. Вивчення перекладу з англійської мови на українську потребує детальнішого розгляду цієї мовної парадигми. Переклад вимагає від інтерпретатора здатності не тільки правильного перекладу висловлювання, але й надання заперечного змісту тому висловлюванню. В семантиці мови існують, так звані, антонімічні групи слів в яких один елемент протиставляється іншому:

Large - small великий - малий

Good - bad гарний - поганий

В англійській лексиці є цілий ряд префіксів *-in, -ir, -im, -un, -non, -dis, -mis*, і суфікс *less*, які надають заперечного значення стверджувальній основі.

My decision to become a lawyer was irrevocably sealed... - Остаточне та безповоротне рішення стати адвокатом я прийняв...

На морфологічному рівні існує цілий ряд слів - негаторів, які забезпечують заперечний зміст цілому реченню. Залежно від належності негатора певному членові речення, розрізняють: загальне заперечення, де заперечується діслово - присудок; часткове заперечення, де заперечується будь-який член речення, крім присудка. В ролі засобів вираження заперечення в реченні виступають такі частини мови, як: заперечна частка *not - ne, ні*, яка за своєю частотою вживання перевищує всі інші негатори англійської мови. Вона є показником як загального, так і часткового заперечення, оскільки може належати будь-якому членові речення:

I can't say that I blame him for hating lawyers... - Не можу сказати, що ненависть батька до юристів не мала під собою ніякого підґрунтя...
Заперечна частка *no - не*, яка стоїть на другому місці за частотою використання. Проте, вона може заперечувати тільки іменники,

прикметники або займенники, а отже, вона є негатором часткового заперечення;

Lunch proceeded as if these starving souls were feasting on seven courses with no hope of another meal. - Ленч все ще тривав. Ці голодуючі пожирали всі сім страв з такою жадібністю, наче вони їли останній раз у своєму житті

Заперечні займенники: *nothing* – ніщо, нічого, *nobody* - ніхто, *none* – ні один, які самі виступають членами речення і розглядаються як показники негативності в частковому запереченні підмета і додатка.

And he was earning nothing, so under our tort system his life had little economic value. – Вже давно не заробляли ні копійки, а раз так, то у відповідності до нашого цивільного законодавства життя його цінлося не дуже високо.

Заперечні прислівники *never* - ніколи і *nowhere* – ніде, нікуди, які в основному вживаються в частковому запереченні обставини часу і місця; заперечні сполучники: *neither* – також не, *nor* – також не, *neither...nor* – ні...ні, які надають негативного значення реченню, заперечуючи синонімічні групи слів.

Бувають випадки, коли морфологічне і лексичне заперечення зустрічаються в одному реченні, тоді таке явище носить назву «заперечення заперечення». Щодо вживання заперечення, зокрема частки *not* – не, ні, з такою групою слів як модальні слова, тут є свої особливості. Речення не завжди набуває заперечного змісту, оскільки саме модальні дієслова надають заперечному реченню дещо іншого відтінку. Заперечного змісту висловлюванню можуть надавати стверджувальні речення, які виражають негацію за допомогою інтонації.

Вивчення особливостей перекладу лексичної категорії заперечення забезпечує правильне сприйняття мови, на яку здійснюється переклад. Пошук матеріалу показав, що велика кількість лінгвістів досліджує дане явище. Вивчення англійської мови, зокрема лексики, граматики і синтаксу, потребує детальнішого розгляду цієї мовної парадигми. Володіння англійською мовою вимагає від людини здатності не тільки правильно будувати висловлювання - стверження, але й надавати заперечного змісту тому же висловлюванню. Отже, як мовна універсалія, заперечення розглядається дослідниками на лексичному, морфологічному, граматичному і семантичному рівнях мовознавства.

Наук. кер. - Попова О.В., викладач